

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szombat, május 28

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindnap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.

Hírlapok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak.

Egy négyesög centiméternyi tér ára 2 kr.

Bályegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36. Haasensteiner et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteiner et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitátor 8. sz.

Uyittási cikkeik

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, 1881. máj. 27.

(L—t.) Az a tönkre tett, kiszívatott, koldussá lett Magyarország, a melyet a szélbal lapjaiban folyton mutogatnak, mint a vásári koldus szinlett sebeit, egy szép reggel csak arra ébredt, hogy Európa összes pénzpiaccai majdnem hallatlan bízalommal viseltetnek anyagi ereje és pénzügyei iránt, a conversio most kiírt részletére oly enormis tömegű felnyúlgyezést történvén, hogy a hazai aláírók is, minden kedvezmény mellett is, csak húsz százalékát, ha megkaphatják bejelentett összegeiknek.

És ez tény, olyan tény, a melyhez nem kell semmi argumentáció, mesterséges okoskodás, a melyet még el lehetne sophisticationnak is keresztelni; olyan tény, a melyet még azok sem tagadhatnak meg, a kik rendesen a köztudomáság, a csillogokat is megpróbálják letagadni az égről.

És az a baj — már tudniuk a szélbaliakra nézve —, hogy míg egyes törvényhozási, vagy kormányi intézkedésekben, ha az ember épen akar, mindig lehet valami hiányt, vagy gyöngét felkutatni, addig ehhez a tényhez nem fér semmi szó. Ha Szeged restructioja jól foly, rá lehet fogni, hogy az érdekelt megelégedése csak mesterségesen van kioroszakolva, el vannak ámitva, a jól fizetett kormány-biztosok port hintettek a közönség szemébe stb. Ha a zimonyi vasút jóvelmező és kifizető vállalatként van bemutatva, mely valódi országos érdeket szolgál: még lehet valamit utognni család érdekekről, egyesek kedvezményeiről, a bérencz-sajtó hazudozásairól stb. De ugyan, az Isten szerelméért, mit tudjon a szegény szélbali újságíró kitalálni a conversio ilyen sikerének devalválására, hogyan tudja megmagyarázni a jó magyarnak, hogy ismét meg van csalva, jogaiból ki van fosztva, eladták szabadságát, vasat érték a lábára s már csak az van hátra, hogy a koporsóját összeresszék és a sírját behantolják? Azt csak nem mondhatja, a szegény, hogy azt csak három ezer millió fölajánlását valami alattomos taktikával mesterkedték ki a többirtokosoktól, mert köztudomáság a józan ész a legigazságosabbban van az emberek közt szétosztva, miután senki sem ismeri el, hogy neki igen kevés jutott belőle, de azért legtöbb esze mégis csak a pénznek van s az bizony nem engedi magát a Wertheimokból csak úgy hübele Balázs kitalikázni. Vagy ha még-

is ehhez a boghoz volna kénytelen a ká-kán az ellenzéki atyafi, másnak szükségben, folyamodni: akkor meg abba a másik kátyuba esnék, hogy ennek a Tisza Kálmánnak olyan „nulla” miniszter-társa akadt Szapary Gyulában, a ki még a Rothschildokat, Bleichrödereket is vizre tudja vinni s három ezer millió arany forint erejéig bírja a tőkepenészeket felültetni. Azt sem igen lehet jó szerével ellenvetésként fölhozni, hogy kitintetésekkel, keresztekkel, fizetett újságírókkal s több efféle eszközökkel hintettek az aláíróknak port a szemébe, mert az ilyes mesterséges fogások még talán elszülhetnek egy-két hín, megvásárolható, hitvány és itéletmélküli emberrel szemben, de, hogy egész Európa: London, Páris, Frankfurt, Berlin, Bécs ilyen lépésszöve szálljon rá: ahoz még a szélbaliak fantáziájánál is nagyobbra volna szükség, hogy ellehessen hinni és hitetni.

Denique, akárhogy nézik, forgatják ezt a ténnyt — akarva, nem akarva — kénytelenek bevallani, hogy azok, a kiknek leginkább érdekükben áll a dog alapos megvizsgálása, mert hisz egy újságzikknél valamivel értékesebbet: saját pénzüket kockáztatják a játéknál, úgy itélnék, hogy Magyarország olyan közgazdasági financiaiális értéket képvisel, a mely ilyen ajánlattételt is megérdemel.

Hát biz ez, be kell vallaniok, kegyetlen egy ítélet a szélbali politika és kiabálás fölött s a mostani gyáva, tehetetlen, honárló kormány, mely, mint mondatik, összekötött kezekkel szolgáltatta ki Magyarországot az idegeneknek, talán mégis némi önértékeléssel tekinthet arra a gyávaására, tehetetlenségére és honárlására, mely ilyen eredményekre vezetett.

Olvasom a helybeli szélbali újság egyik közelebbi számában, hogy valamelyik diadalmas jelöltjük leirhatatlan lelkesedést keltő beszédében *) milyen nagy szakértelemmel magyarázta meg Hidalmáson, vagy hol, az önálló bank elméletét, a refactiák egyedül helyes elvét és a gyáripár kifejlesztésének biztos módszerét. Nem volnának a tisztelt je-

*) Különös, hogy ezeket a „leirhatatlan lelkesedést keltő beszédeket” véka alá rejtik s egyiket sem közlik lapjukban. Vajon mi lehet az oka? Ugy látszik, mi, nyomtatott betűt is olvasó halandók, nem vagyunk méltók rá, hogy leirhatatlan lelkesedésre ragadtassunk ez utóbbi betetlen szónoki mesterművek által Szegény fejünk! Vagy talán általában leirhatatlanok e beszédek?...

suth, majd a Szalay „Pesti Hírlap” jának. Sokat olvasott és tanult, de még többet gondolkodott. Pestre telepedve, letette az ügyvédi vizsgálatot, de se magyar jogtudomány, se a magyar közélet ki nem elégítette. Kossuth mint hírlapíró ekkor állott hatásra délpontján, s mint szónok már az ellenzék vezérférfiai közé emelkedett. Csengery bámulta benne a beszélő és író nagy szónokot, de nem állott varázsa alatt. „Kossuth leg hatásosabb szónoklatában is hasztalan keresünk sok eszmét, tartalmat, — írja egy pár évvel később egyik kézirati vázlatában — többnyire csak hogyét lengette végig az elveknél és tényalapoknál, miként szellő a kalásztengert végig lengeti. Kértülte az elméleti vitákat, mint maga bevállá Dessewffy Aurél ellenében. Annál több volt beszédében az ékesen hangzó mondat és ragyogó kép. Ott találjuk az új kor általános eszméit, jelszavait, zászlófeliratait, mely után indul a sokaság. Szónoklata emelt vagy porba rántott, de nem fejtette ki a tárgyat, csak megvilágította mint a villám. S mégis sokakat megcsalt a fény. Mint a nap, mint a hold képe felületén ragyogott, de mélyen látszott. Kossuthban mely meggyűződések mutatkoztak, mint hosszasan tanulmány és alapos ismeret eredménye, de valóban nem volt egyéb bizonyos illetélnél, mely inkább az érzés, mint az értelem kifejezése. Erős képzelődés lángérellemmel, lázas szenvedély és ingerült kedély, mely a hazafini fájdalom kitöréseinek oly dus forrása. Csengery egy hitte, hogy a lelkesítő és izgató beszédek és czikkek mellett szükség volna a magyarnak fejtegetők és részletezőkre is, az eszmék anarchiájában hiába kereste az irányt, melynek igényeihez idomuljanak a reformkérdések részletei, hiába a rendszert, mely Magyarország átalakulását vezérelje. A mi rendszert talált, az nem volt egyéb, mint

lőtt-fabricansok olyan szívesek, hogy egyik közelebbi kirándulás alkalmával azt a themát adják föl a potentált hommentőnek, hogy fejtsse ki, mennyire tönkre van téve Magyarország e conversio által!

S annival érdekesebb volna e kifejtés, mert bizony az „Egyetértés” a napokban bevallotta, hogy a magyar járadék épen olyan értékes, mint a lajthán-tuli, mert hisz terheink arányosan vannak felosztva, s mert közgazdasági értékünk semmivel sem rosszabb az Ausztriáénál. Hallatlanná lehet az ilyen igazságokat egy darabig tenni, de ha a leirhatatlan lelkesedést keltő szónoklat hallgatója történetesen olvasni találta volna az „Egyetértés” illető közleményét is, könnyen arra a gondolatra tévedhetne, hogy a nyomtatásnak van igaza s nem az elröppentő szónak. Jó lesz tehát elejét venni ennek a veszélyes lehetőségnek s egy pár még leirhatatlanabb lelkesedést keltő szónoki mesterműben kifejezni az imént fölajánlt themát.

A brassói zászlósértés ügyében teljesen hiteles kézből következő tárgyi alapos sorokat vettük:

A brassói zászlósgyere nézve, a vizsgálat az illetékes kir. bíróságnál a törvény értelmében folyamatban van, annak eredménye fogja a magyar zászlónak mily mérvben való megsértését kétségön felül igazolni.

A városi kapitányság haladéktalanul megindította az elővizsgálatot s a megye alispája komoly rendelkezése folytán megejtett rendőri előnyomozatból anyai kiállván, hogy eddig elé két ismeretlen tettes a magyar nemzeti zászlónak a czukrasz sátráról való eltávolítását kívánva tényleg megkezdették a zászlórudat a sátorhoz erősítő kötést oldani, miben azonban a tulajdonos őket megakadályozta, egyik egyén bicsokkal a zászlón egy 8—10 cm-ot hasítást tett. — Strevoiu orsz. képviselő közben jövele után ugy az illetők, mint a szemlélő közönség eltávoztak.

A zászló estig, mikor a tulajdonos levette a sátor szétbontásakor, sértetlenül fennlegett.

Ezen rendőri előnyomozatból kiderült, hogy a zászlónak eltávolítására tényleges lépés is tétetett; a vizsgálat megindítása s annak folytatása az illetékes bíróságnak adatott át.

A lehető leghatályosabb lépések megtételek a tettesek telfedezésére.

Az 1881—1884-ki országgyűlés, — mint az „Orsz. Ért.” írja — folyó évi szeptember 24-ére hivatik össze. A főrendiház tagjainak a belügyminiszter által elrendelt összeírása a törvényhatóságok által már mindenütt eszközöltet-

a megyei rendszer, politikai rendszerre, egész tanná emelve, mint alkotmányuk és haladásunk legfőbb biztosítéka. Csengery a megyén nőtt fel, az ellenzéki Biharban, de nem osztozott Kossuth nézeteiben, a ki bálványozta a megyei rendszert, „melyben — mint 1841-ben írja egyik vezércikkében — a magyarok istenének gondviselése o nemzetnél megtestesült, mely annyira összeforrott a nemzet életével, hogy az ahhoz való intuitív ragaszkodás, valamint az istenség iránti hit, gyámolokra nem szorul.” — Csengery a megyei rendszert nem tartotta se az alkotmány, se a haladás erős biztosítékának s bár szerencsétlen közjogi viszonyaink közt ideig-óráig fentartandónak hitte; de új, erősebb biztosítékokat keresett, s épen azért az ellenzék azon párttörődéhez csatlakozott, mely szemben a megyei, majdnem foederatív rendszerrel, a parlament összpontosítás zászlaját tűzte ki — s ez irányban a magyar alkotmány gyökeres reformját követte.

E párttörődéknek Szalay volt doctrínájra, Eötvös szónoka és Csengery hírlapírója. Szalay csak egy évig szerkesztette az új „Pesti Hírlap” s 1845. nyarán Csengerynek adta át. A fiatal, alig huszonhárom éves szerkesztő kitűnően szolgált a pártját. Folyvást dolgozott a lap minden rovatába, mindamellett, hogy a szerkesztés gondjai annál több idejét vették igénybe, mennyél inkább törekedett a lapnak nemcsak elvben szoros következetességet, hanem stíl tekintetében is bizonyos egyöntetlenséget, csint és szabadságot adni. Akkora tárt a rhetori pathosz árasztotta el egész irodalmunkat. A regényíró, értekező, történetíró egyaránt szónokolt. A hírlapírók a nagyobb és kisebb szónokok modorát utánózták s még a divatlapok báltudósai is páthosszal írtak. Csengery kitűzőbbülte lapjából a

tett, s az arra vonatkozó adatok már betérjesztettek a belügyminiszterhez; a királyi meghívók a jövő országgyűlésre ezen összeírásnak alapján fognak eszközöltetni.

Az ország északkeleti határainak őrzése, különösen a nyári hónapokban, a csendőrségi személyzet elégtelensége miatt, mindig katonai segédlet igénybevételével eszközöltetett. Ezen katonai segédlet igénybevételére már az idén nincs szükség, a mennyiben a II. csendőrpáncsosnokság felállítván, s a legénység létszáma teljesen kiegészítettén, a csendőrségi új személyzet már annyira begyakoroltatott, hogy a határorségi szolgálatra mostantól fogva alkalmaztatni fognak. Ezen intézkedés által a kormány a nyári hónapokban a határorségi költségeken 4—5000 frt megtakarítást eszközöl. („O. Ért.”)

Titkos legyene-szavazás, vagy maradjon nyilvános? Az országos képviselők, valamint a megyei tisztviselők vála-ztatására nézve a törvény tudvalevőleg nyilvános, a szavazók neve följegyzésével eszközöndő szavazást ír elő. A tisztviselők titkos szavazás útján eszközöndő választása érdekében Csengery megye telt fölterjesztést a belügyminiszterhez, — a ki azonban a vonatkozó határozatot, mint a törvény világos rendelkezéseivel ellentétben állót, — hatályon kívül helyezte. Most ujabban Szatmármegye tavaszi rendes közgyűlésén történt ez irányban kísérlet, a mely azonban még csirájában dugába dőlt. Ugyanis Szilágyi Kálmán megyebizottsági tag azon indítványa, hogy a törvényhozással megkeresendő lenne aziránt, hogy nem csak a tisztújítási választásoknál, hanem az országos képviselőválasztások eszközölésénél is a nyilvános szavazás megszűntetésével a titkos szavazást törvény által rendelje el, — azon indoklással, hogy a titkos szavazás hazánkban ez idő szerint értelmiséi szempontokból nem volna időszerű, — ezélnak megfelelő. — mel. lözve lett. (Orsz. Ért.)

A katonai karhatalom, mint az „Orsz. Ért.”-nek Bécsből írják, oly nagy mérvben lett igénybe véve az utolsó hónapok alatt Magyarországon, hogy a közös hadügyminiszterium körében aggodalom támadt az iránt, hogy a katonaságnak a polgári hatóságok által lett nagy mérvű igénybe vétele nem fog-e nagyobb határára lenni a legénység kiképzésének? — (Orsz. Ért.)

Andrássy Gyula gr. a Kolozsmegyében fekvő hidegszamosi és reketői kincstári erdőségek vadászátát a f. évi január hó 1-ől számitandó 20 évre, tehát 1900. decz. 31-éig a földmívelés, ipar és kereskedelmi minisztériumhoz bérbe vette, — s a nevezett erdőségekben

szónoki dagált, egyszerűbb s a tárgy és helyzet különösségeihez mért stílt igyekezett meghonosítani. Általában abban, hogy hírlapi stíltünk lassanként európaibb szintűt, nem csekély része volt az ő lapja jó példájának. Más különben a haladás ügye egyik napszamosának tekintve magát, nem igen kereste az írói dícsőség, a szerkesztő, ha feladatának teljesen meg akar felelni, kénytelen feloldani lapjában s Csengery többnyire apróságokra is kiterjeszté figyelmét. Írt újdonságot, irodalmi értesítőt, színi kritikát, külföldet, olykor megyei tudósítást Pest-megyből. Azt hitte, hogy a hírlap hatása nem csak egyes nagy czikkeitől függ, hanem apró részleteitől, sőt egyes jegyzeteitől is, szóval egész szellemétől. Azonban írt nagyobb cikkeket is, de majd mindig névtelenül s legkivált oly tárgyakról, melyekkel társai kevésbé foglalkoztak, mint a városok és községek rendezése, várm- és kereskedelmi ügyek. S nemcsak írói munkásságával támogatta társait, hanem jelleme erélyével is. Azzal a külső nyugalommal, de benső hévvel, azzal a lelkiismeretes fontolgatással, de határozottsággal, mely egész életét jellemzi, mintegy összetartotta lapjában az el-elkedvetlenedő és bomladó párttörődéket s új hivatelt toborzott kebelébe.

A magyar közéletben alig volt valami sajtószó, mint e párttörődék helyzete és sorsa. Néhány elmélkedő ember szövetségének néztek, de a midőn a tett órája ütött, a tett emberei irányukat követték; ábrándozó gyakorlatlan politikusoknak gunyolták őket s ábrándjokat a gyakorlatlan politikusok hamarabb megvalósították, mint magok is hitték. A kormány és ellenzék gunya és gyanúsítása között futottak meg alig négy éves pályájukat. A kormány szívesen hallgatta őket, ha az erős kormány

a nemes vadállomány előállítására iránt nagy mérvű beruházásokat szándékozik tenni. Ezen haszonbérbevétel összefüggésben áll azon rendszeres vadászatokkal, a melyekben Rudolf trónörökös az erdélyi részek pontjaiban ezentul minden évben résztvenni szándékozik. (O. É.)

AZ OLÁH EMLÉKIRAT.

II.

Maros-Vásárhely, máj. 25.

Azonban a Nagyszebenbe gyűlt oláh kolompokok harminczas bizottságának javaslata szerint kiküldetett egy kilenc tagu emlék irát-készítő bizottság, mely egyszerűs mind az oláh nemzetet államodóan fogja képviselni.*)

A most munka alatt levő „Memorandum” fel fog terjesztetni ő felsége elé, be fog nyújtatni a magyar országgyűléshez és közzé fog tétetni „az európai befolyásos czivilisált népek hírlapjaiba.”

Mint hogy a közelebbi oláh gyűlés szónokai a választási törvényen, s általános lázító phrasikonon kívül alig pattogtattak valamit a magyar állam rendszer hibáztatása végett, s tulajdonképpen a multat fészegették, hivatkoztak hamis történeti adatokra, ferdített törvényekre stb. — alkalom szerűnek tartjuk az emlékirat szerkesztő bizottságának figyelmébe ajánlani némi jogtörténeti adalékokat, melyeket hisszük, hogy a munkálat készítésnél figyelmen kívül nem fognak hagyni, bár tudjuk, hogy a czélba vett memorandum intetiójával az általunk megjelölendő kétségtelemtől jogtörténeti adatok merőben ellenkezni fognak, de ha igazságot keresnek a magyar királlyal, országgyűléssel s az európai közvélemény előtt — akkor számoljanak mindazon akadályokkal is, melyek ellenük általunk igazságalakjában felállítva lesznek.

A reakció paizsa alatt, mikor a magyar nemzet mely resignációval tűrt oly sokat, az oláhok a magyar királlyal, országgyűléssel s az európai közvélemény előtt — akkor számoljanak mindazon akadályokkal is, melyek ellenük általunk igazságalakjában felállítva lesznek.

És ma, a magyar államtest ujja születése, megerősödése és kétségbevonatlan európai su-

*) Érdekes, hogy Papiu J. Sándor „L'indépendentia” ... cz. művének szemellenben és utmutatása szerint történik a mostani oláh-mozgalom. Azon rőpiratában meghagyja: „Valameddig ezen országárszek (Daco-Románia) nincsenek egyesítve Erdélylyel s valameddig egy constituant nem revidálta a fennálló alkotmányt, az oláhok congressusa kell, hogy egy állandó bizottságot nevezzen ki a nemzeti érdekek oltalmazására”. Megalakult hát a Papiu J. által kivánt „oláh nemzeti párt”, és ennek „állandó 9-es bizottsága”.

szükségéről s a megyék törekvéseinek oly irányról beszéltek, mely a kormány és törvényhozással jogkörét csorbitja, de bosszankodtak rájuk, hogy gyakorlatilag folyvást azzal az ellenzékkel szavaztak, melynek nem egy eszméjét hibáztatták. Az ellenzék örömet látta őket oldalak mellett küzdeni, de szintén rossz néven vette tőlük, hogy elméletben folyvást a megyei rendszer árnyoldalait fejtegetik, holott az legfőbb biztosítéka ugy az alkotmányuk, mint a haladásunknak Csengery és társai nem hagyták szó nélkül, e vádakat s kifejtették, hogy mindaddig, míg a parlamentáris összpontosítás és felelős kormány biztosítéka ki nem vívatik, ők nem vélik feladatúnak azt a biztosítékot, melyet megyei rendszerünkben birunk, de szükségesnek látják mind a kormány, mind az ellenzék rendszerének hiányait földeríteni s míg egyfelől körtlirták a megyék jogköré határait, a törvényhozással és kormány irányában, addig másfelől kitűzték a végrehajtó hatalom korlátait is — egy szóval magyarnak mindazon jogokat, melyek azt, hogy feladatának megfelelően, minden államban szükségképp megilletik, e jogok gyakorlásáért azonban a megyék ellenállása helyett, fensőbb körben a képviselő ellen-örzésében, a parlamenti felelősségben követelték biztosítékot. S mindebben igazuk volt, de egy harmadik s legfontosabb ellenvetést senki sem tőn s magok is kevésbé gondolkodtak reá, tudniillik, hogy mikép gondolják a parlamenti kormány intézményét a monarchia viszonyai közé beilleszthetni s a közös védelem és érdekek kapcsa mily alakot ölt az alkotmánytalan vagy alkotmányos örökös tartományok irányában.

E kérdés homályban maradt s Csengery csak egy pontban vette figyelembe, a várm- és kereskedelmi ügyben ugyanazt az alapot vi-

lya és hatalma alatt Nagyszébenben ismét felszínre került az oláh eszevesztettség: szét akarják bontani Magyarországot alkotmányát, felosztani területi építést, s mint értesültünk, nemzeti jelvényünköt már Brassóban hitvány oláh ripók lábbal tapossák, szóval az oláhok nem hajlandók felségül elismerni szent István koronáját és jogarát, hanem bizonyos Traian nevű és és diszesászár kucsmáját szeretnék oltárrá emelni, a melyen majd áldozni fog az oláh vakhit Gladi és Menu Marothu apró-szentek közvetítésével.

Kétségtelen, hogy az oláhok elérték a politikai rakoncátlanúság netovábbját s felmerülhet az a kérdés, ha vajjon a magyar állam magatartása e tünetekkel szemben a nyugvó, de minden idegében izmos és erős oroszlané, mely ellenségét a mikor éppen akarja földretiporja, vagy az ősi tünyságban megpettyhült testé, mely érz a bántalmakat, de önmagával tehetetlen lévén, a sérelmeket érdemileg vissza nem torlathatja?

Magyarország hatalmát és benső erejét az oláh nemzetiségi lázító még öntudatlanul is érzik, s a forkukon már-már kifutó gyalázó szavakat a jelenre csak per tangente merik alkalmazni, s egész dühököt és átkukat a régmúltba szórják a jogtörőtetünket meghamisítva a középkori állapotokért a jelen nemzedéket teszik felelőssé.

A nagyszébeni konferencia által kiküldött kilenczese bizottság, mely az oláh érdeket „ál-landóan” fogja képviselni, megbízott egy „emlékirat” szerkesztéssel.

E memorandum lesz hivatva a magyar állam tényezőit és az európai közvéleményt az oláh célokra megnyerni.

Minden jól oda mutat, hogy az Emlékiratban ismételtetni fognak azon siránkok, melyeket a konferencia szószólói már elzengettek, hogy az oláh népek századokon átnyomorgatója volt a magyar, hogy az oláh törvényes védelemben soha sem részesült 1848 előtt stb.

A memorandum szerkesztői mérgősznek meg azon megeztáfolhatlan tényről, hogy az oláh népek mindig magyar korona védelme alatt áll, soha ellensége nem volt sem a székely, sem a magyar, sem a szász; az oláh nemese élvezte azon politikai kiváltságokat, melyekkel a magyar nemese bírt, s az oláh paraszt viszonya semmiben sem különbözött a magyar parasztétól.

Hogy volt az oláh népek ellensége, zsarolója, elnyomója egy anyagi, mint szellemi tekintetben -- ez bizonyos, de ez ellenség az oláh nép vezetői valának, speciáliter az oláh papság.

Azonban az erdélyi törvényhozás az oláh nepeket 1866-ban védelme alá vette szenében a lelketlen oláh papsággal és már 1865-ben törvényt hozott a mint következők:

„Némely oláh esperesek és papok privátinjuriából, vagy maguk privátumokból viseltetvén: maguk hallgatójok közül némelyekre nehezeltvén, egész falukat tiltottak el a templomtól, holt embereket is el nem temettettek, a kisdédeket is kereszteléstől hagyták meghalni. Concludaltuk azért, hogy az oláh Vladica sub amissione honoris et officii az ilyeneknek igazán végre monván, a hol comperiáltatni fognak az ilyen exorbitáló esperesek és papok mind most s mind ennek utána érdemek szerint semmiben nem kedvezvén nekik: igaz törvény szerint megbüntesse.”

(Compil. Const. Reg. P. I. T. 1. A. 10. Cz. J.

tatva, melyet husz év múlva az 1867. XVI-ik törvényezik is elfogadott. Azonban mentésükre szolgát, hogy sokkal távolabb hitték eszméik valósulását, mintsem e kényes kérdést megvitathatták volna. S midőn a márciusi napokra virradtak, semmi részt nem vehettek az új törvények formulázásában. De husz év múlva ők voltak azok, a kik e kérdést először hozták szőnyegre, s mindent következ, hogy az 1867. törvényben megoldást nyerjen.

(Folyt. következik.)

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Második rész.

Második fejezet.

Kevélyiség.

(Folytatás.)

A séta az erdőn keresztül, nagyon kellemes volt és Gertrud s fiatal társnője annyira belemélyedtek annak nyugodt élvezetébe, hogy csaknem feledték, hogy más, kevésbé rokonszenves társasághoz tartoznak, midőn egyszerre Kitty és mr. Bruce tűnt szemükbe. Egy nagy cserfa aljában ültek, s Kitty nagyon elvolt foglalva cserkoszorút fűzni a Ben kalapjára, mialatt ő maga egész gondtalan közönynyel ült ott, hátát a fához támasztva. Azonban, mihelyt meglátta Gertrud közelét, lehajolt Kittyhez, érdeklé nézte munkáját, s udvarias szavakkal, s bőlköccel halmozta őt el, melyek a Gertrud fillének voltak szánva, s melyeket a pi-

BELFÖLD.

Fővárosi levél.

XIX.

Budapest, 1881. május 24.

Tisztelt szerkesztő ur! Ezen a lefolyt héten sok minden nem szerettem volna lenni, pedig mégis minden voltam.

— Das war' a' Hetz! — mondá egyik diszmagyarba bujt fővárosi városatya, s a városatyának ezuttal tökéletesen igaza volt.

„Már a kora reggeli órákban... már jóval az előtt... már órákkal előtte... stb. így kezdődik minden chablonszeri reporter tudósítás valami mozgalmas dologról.

En is elmondhatom, és igazán, hogy „már napokkal a trónörököspar megérkezése előtt” elkezdődött a dolga minden tösgyökere újjá-írónak. És velünk lázas állapotba jutott a közönség is. Az ünnepekről beszélt mindenki otthon és a házon kívül. Otthon különösen csak a tribünök, színházjegyek, bál megbívók voltak szőnyegen, s bizony-bizony sok családi perpatvar keletkezett azok miatt. Jótálok érte, hogy egy pár válópör is kinővi magát a trónörökös házassága miatt.

Az emberek idegei egy teljes hétig voltak feszült állapotban, egyik ünnepnek a másik után hatása alatt állva. És ennek természetesen következése az a merev csendesség, a mely ma a főváros felett elterül.

Egy-egy fiaker robogása, álmos confortabls s kimerült omnibuszok döcögése, néhány városligeti nyaraló elkésett költözködése, pár itt rekedt vidéki csoszogó bámészkodása, a köteles járókelők mozgása, a mint a nagy melegtől izzadt homlokaikat törölgetik, a lövönatok zörömbölése vegyülve a kocsisok kúrtóléseivel... ez az, s egyéb semmi, a mi eletről tesz tanúságot.

Az országgyűlésnek még van egy pár letárgyalni való tjavaslatát Alig várják az érdekes képviselők, hogy ennek is vége legyen, mert hej, sok a dolog. A gazdaság meg a választások odabaza erősen sürgetik a „pakolást.” Egy pár nap még, s vége lesz annak is. Lemulatunk néhány májálást, — lesz az idén sok, mert májusból kiszorítottak egyéb mozgalmak, — s aztán neki busuljuk magunkat a saison morte-nak...

Ez idő szerint — mint mondtam — a kimerültség vett erőt rajtunk. Kimerültek a magánások, a képviselők, hivatalnokok, birlapírók, férjek és apák, s különösen a vidéki közönség zsebei. De ugy kell nekik. A mint fölérkeznek a fővárosba, első dolguk megmosakodni a portán, aztán neki szorítottak egyéb mozgalmak, — s aztán neki busuljuk magunkat a saison morte-nak...

— Hja, lelkem, hogy el ne találjon fogyni a portéka, — mondá egy vidéki ismerősöm, midőn erre figyelmeztettem.

Ugyanez a jó ismerősöm igyekezett át a lánczidón, midőn jött a trónörökös a színházba. Olyan nehezére esett az a fizetni való két kr.

— Bizony, a királyi megtehetne annyit ajándékba, hogy ilyenkor a hidon ne szedjenek vámost — mondá.

És ezzel mondott valamit.

A fenséges pár Bécsbe utazott Budapestről. A program szerint egy-két napi pihenő után Prága fogott volna örvendezni Rezső királyt és bájos neje bevonulásának. De Prágában most csakugyan „csóhú” vannak. Olyan nagy a zavar, hogy a fejüket majd elvesztik az in-

ruló Kitty, valódi gyönyörűlévettel hallgatott, mely gyönyörű láthatólag fokozódott még, midőn látta, hogy Gertrud mint látszik, semmi hatalommal nem bír, elvonni Ben figyelmét róla, sőt hagyta őt némi távolságban helyet foglalni Fáninival, s folytatta semmit mondó apró hízlegéseket sugdosni fülébe. Szegény hízszékeny Kitty! Hitt neki, s őszintének tartotta őt, míg Ben szívét csalárdsággal hódította meg.

— Miss Gertrud, szólalt meg Fánin, szeretném, ha fenő-erdőhöz juthatnánk, hogy fenyő almákat szedhetnék, abból csinos kosárlakat, s ládikókat lehet készíteni.

— Amaz irányban van sok fenyőfa, felelt Gertrud, ujjával arra felé mutatva.

— Miért ne mehetnének oda, hogy fenyő gyümölcsöket keressünk? kérdezte Fánin. Míg Clinton Bella idáig érkezük vissza és jehetünk.

Gertrud késznek nyilatkozott elmenni Fáninival, s el is indultak, miután kalapjaikat egy fa ágaira felakasztották, hogy könyebben hatolhassanak be, az erdő sűrűjébe. Nem hosszasan voltak távol, mert Fánin sok fenyő almát kapott, de aztán midőn egész serget összegyűjtött, nagy zavarban volt, hogy mibe tegye belé, míg haza viszi.

— Azt gondoltam, szólótt végre, hogy elszaladok, s kérek Ben bátyámtól egy zsebkendőt, hogy bele kössem, s ha nem akarja övét ideadni, elhozom kalapom, s azt teletöltöm a fenyűkkel. Gertrud megígérte, hogy megvárja visszatértem, s Fán-

tézők. Táviratok kergetik egymást Bécs és Prága között, a melyeknek egyike leverőbb a másíknál.

Stefánia nem megy Prágába! Nem lelkesültem soha az érdekes csobekért s Prágát különösen a fogamra vettem, de mégis bizonyos méla delfinizmus szállja meg valómát e hirre. Hiában, ők is emberek, a kiknek a családás fáj, különösen, ha ők is oly sok buzgalommal dolgoztak már jó előre a fogadtatásón.

A dolognak különben igen egyszerű oka van. A lefolyt napok — két hét óta — tartó ünnepélyek az amugy is gyöngö fűhercegnőt kimerítették; itt nálunk egy nap alatt Margitsziget, árvalház, színház és bába lenni s más nap korán utazni, még férfira nézve is fárasztó, hát még gyöngö nőnek. Denique Bécsben marad és csak Rezső királyt látogat el Prágába egyedül, átvenni a hódolatokat.

Mi ismét készülődünk. E hó 27-én jön le a király és királyné s ünnepiesen fogadjuk. — more patrio. Lesz megint kivonulás, disz-dolog frakk nyűvés, felkészítlyk kelete, zene, csapat-szemle és rendőri brutalitás, a mint az már szokásos. No, de erről később.

Az ünnepeknek meg volt a maga realis haszna is. Pénzforgást csinált, sőt még a képtárlatnak is tüzte volt. Sok nagy ur, a ki máskor arra se nézett — a trónörökös kíséretében alkalmat talált a gyönyörű képeket megtekinteni s igen sok festményt akadt vevőre. A reklam kintlún módja volt, az igaz. Tul tett Rákossin, a népszínház directorán, a ki szintén praktikus embernek bizonyult.

— Hogy megy a színház dolga? kérdé József tlg. Rákostól.

— Jól, fenség, kivált mióta fenségték és az udvar magas pártfogásában részesíti.

(Alig voltak összesen a színház fennállása óta 6-szor a színházban. De ezzel a kijelentéssel biztosított a színháznak pár ezer írt subventiót.)

Ilyen az a „hirtelen felfogás.”

(*)

Brassó, 1881. május 24.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A tegnap küldött levelemben megírtam a brassói oláh főgymnazium májálisán történteket. A dolog nem egészen úgy történt, miként a híre járt, ha em a ma megejtett vizsgálatból kitűnt, hogy délelőtt 9 és 10 óra közt, midőn Bozianu csukrász sátrával kiment a helyszínére és sátrát felütötte; a nemzetiszínű lobogót is kitűzésére az oláh diákok dühbe jöttek és leakarták azt ténni. De Strevoju országgyűlési képviselő és Cseregdi nyugalmasított ellenőrt, meg Bozianu csukrász megakadályozták őket e szándékukba annyira, hogy csak egy szakadás történt a zászlón. A zászlót magam is láttam és,ép volta igazolni látszik a dolgot.

A hiba ott keresendő, hogy a kivonuláskor nem volt egyetlen egy nemzeti színű zászló sem, hanem volt oláh több, egyet láttunk, mely begöngyölve volt, ezt csak az erdőben bontották, ki, ezen az oláh ország címer díszelgett. Kibontása alkalmával lelkesedve kiabáltak „setre-asca Karolu!” Az oláh gymnazium igazgatósága és tanári kara bizony nem is igen igyekszik oda hatni, hogy a növendékek hazafiassága a magyar alkotmány iránt fejlődjön, — hanem ellenkezőleg csak fajgyűlöletet táplálnak hallgatóikban. A dietiok melyeket mendottak erre engednek következtetni.

ni gyorsan elszaladott. Midőn azon hely közelébe ért, hol Brucet és Kittyt hagyta volt, több hang és hangos nevetés ütötte meg füleit. Bella s a hadnagy megérkeztek volt, s valami igen mulattatta őket. Bella kezében egy fehér női kalapot. Ezt egészen össze vissza hajtotta, s végleg kivette alakjából, hogy vénasszonyi fejkötőhöz tegye hasonlónvá, elől nagy bokor pipehurt, s arannyalversengőt, eleibe fátylol egy zsebkendőt tűzött és így feldisiztve, s egy pálczán himbálva árverésre ajánlotta fel miss Flint menyasszonyi kalapját. Valóban tréfás jelenet volt.

Fánin pár percig mely megbotránkozással volt tanuja a jelenetnek, s aztán úgy tett, mintha most érkeznék az erdőből. Kitty, a mint előtte elhaladt megfogta ruhája szélét s felkiáltott:

— Ej Fánin, te itt vagy? Hol hagyta Gertrudot?

— Oh! ő a fenyő erdőben maradt, válaszolt Fánin, s én is visszamegyek azonnal. Azért küldött, hogy vigyem el neki kalapját. A nap nagyon fényesen sít ott, a hol ülünk.

— Oh! igen, igen, szólótt Bella nevetve, vidd el neki párisi mintakalapját. Itt van, add át üdvözetünk mellett.

— Nem, ez nem az övé, ez miss Emilia kalapja. Ez az övé itt ni, s azzal hirtelen megfogta a csinos szalmakalapot, melyről csak az imént mondták az urak, hogy mily kitűnően áll miss Clintonnak, s minden habozás nélkül lekapta Bella fejéről.

Bella szemei dültől szikráztak.

A városi rendőrségnek vagy talán előljáróinak lett volna kötelessége a cenzur kiváltságát is, mint tüntetést megadólyozni vagy megbüntetni.

Az igazgatóság általános és az egész dolgot sokan a mámoros főeknek tulajdonítják.

A vizsgálat egyébiránt folyamatban van.

A vizsgálatot Popu kir. járásbíró vezeti. Az eredményre kíváncsiak vagyunk. A főmatadorok elszertelnék tussolni a dolgot s Bozian csukrást rábírták, hogy az egész ügyet más színben tintsse elő, mint azon napon mondta volt, mikora májális volt. Az ügy további részleteiről értesíteni fogom a „Keletet”.

r. l.

A székely művelődési és közgazdasági egyeslet ülése.

A székely művelődési és közgazdasági egyeslet központi választmánya Hajos János elnöklete alatt közlelebről tartott gyűlésen következő közérdeklő ügyek tárgyalattak:

Elnök jelentést tesz a kíváncsóság ügyében meghatározott feliratok illető helyőkre megtörtént benyújtásáról, továbbá az országos női iparkialítás alkalmával képviseltetendő székely női házipar érdekében tett lépésekről. Ezt követte Kézdivásárhely városa tanácsa és képviselőtestületének átirata, melyben felhívja az egyesletet, hogy idei közgyűlést azon városban tartsa meg, melynek polgársága szerény, de jóakaratu körében mint vendégeket szívesen látja. E szives meghívás közzünettel fogadtatott s meghatározott, hogyha rendkívüli akadályok közbe nem jönek, egyfelől idei közgyűlésének megtartására, az a meghívó város kebelében fog megtartatni. Továbbá a közgazdaság, ipar és kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltóságához felirat batároztatott intéztetni az iránt, hogy az egyeslet részére mult évben nyújtott segélyt a f. évre is kiterjesztetni méltóztassék.

Ezután tárgyalattak az egyleti naptár ügyében tett jelentések és egy bizottsági vélemény az egyeslet közhasznu czéljai támogatására egy játékonyági sorsjátéknak kérése és engedélyeztetése iránt. Ezeket új tagok belépéséről szóló jelentések s a tagsági díjbátalálók iránti szigorubb intézked sek feletti tanácskozások követték. —

r. l.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Calderon ünnep a Kisfaludi társaságban.

A Kisfaludy társaság május 25-iki ülését egészen Calderon emlékének szentelte. Ez ünnepre meghívta a nemzeti színház tagjait, kik közül többen is megjelentek s ezenkívül Calderon fordított színműveinek diszpeldányát francia udvözlő levél kíséretében megküldte a spanyol ország akadémájának. A mai ülések két fő tárgya volt: az emlékbeszéd s alkalmi óda.

György Vilmos két órát igénybe vevő emlékbeszédét Vadnai Károly olvasta fel. A Calderon név üstöt jelent s a különök egyik őse e sajátos nevet azért vette fel, mert tetszelő korában véletlenül túsbe esve menekült meg a haláltól. A költő élete s halála szokatlan csendes s nyugodt volt. Szentélt is akarták tenni, de a szent inquisitio ezt meggátolta abból az okból, hogy színműveket írt s színészekkel társalgott. (Derűtlenség.) Színműveinek számát maga C. egy levelében 111-re teszi, de valószínűleg még legalább 10-el több volt. Egy nagyobb színmű megírására átlag három hónapra volt szüksége. Mu-

— Mit akarsz ezzel mondani, te kis együgyű teremtes? szólótt haraggal. Add vissza kalapomat, s kinyújtotta kezét, hogy elvegye Fáninót.

— Azt nem fogom tenni, felelt Fánin, ez a Gertrud kalapja. Mind kereste ma délután, s azt hitte, hogy ellopták, vagy eltévedt valamerre, s elkérte az Emilia pongyola kalapját; de most na gyon örülni fog, hogy ismét megkerült, s el is viszem neki azonnal.

Azt hiszem, szólótt vissza, a mint sebesen elszaladt, hogy Emilia nem fogja banni, ha hazáig felteszi kalapját, ha vigyáz reá, s nem hajtogatja igen el.

Néhány percznyi zavar és haragkitörés a Bella, hangos nevetés a Kitty és Bruce s titkosan érzett meglegedés után a hadnagy részéről, sietve jött Gertrud az erdőből kifelé, kezében tartva a kalapot, s mögötte sompolygott Fánin, ki felh sználva, hogy Bella háttal ült feléjük, ismét elkezdte jelekkel kifejezni érzelmeit s fenyegetéseit.

— Miss Clinton, szólótt Gertrud, ölébe téve az elvett kalapot, nagyon sajnálom, ha Fánin nevében helytelenséget követett el. Sem a kalap, sem a fehér kápischon után nem küldöttem őt, s örülni fogok, ha felteszi kegyed e kalapot, a mikor csak kedve tartja.

— Nincs semmi szükségem reá, szólótt megvetően Bella. Képzetem sem volt róla, hogy a kegyedé.

(Folyt. köv.)

veinek nagyrésze vallásos tárgyus ezt nemcsak vallásos őszinte érzelme okozta, hanem részben az is, hogy egy ideig a papság a világi tárgyú színműveket képes volt elnyomni. Főképp a sevil-lai érsek őszüntözésére, ki egykor Lope de Vegára czélozva azt mondotta, hogy „egy pap, ki ezer szindarabot ír, több roszt tesz, mint ezer ürdög” a kormány rendeletet adott ki, mely szerint többek közt ezentul csak szentek életéből vagy a történelemből vett tanulságos példákat lehet szindpadra hozni, de a szerelmeskedések abszolte kizárandók s hetenkint csak egy új darabot lehet színe hozni. A szindpad e korlátozása idejéből erednek Calderon legtöbb vallásos tárgyú színművei. — Ezek közt van az „Állhatatos fejedelem.” A legjobbak közé tartozik a „Kereszt felmagasztalása” című darab, mely a keresztfelalalásának egyszerű történetét igen nagy szinhatással s meglepő részletekkel dolgozta ki. E szindarabot György igen részletesen ismertette. A költő világi darabjai közt sok van mythologiai. Történeti darabjai leginkább keleti vagy klasszikus tárgyauk, de ez alakok egészen spanyolok. Jellemfestés tekintetében gyenge, de nagy drámai virtuozitása s ügyes mesesorzvése, Shakespearehoz hasonlít annyiban, hogy az élet minden viszenyát a szindpadra hozza. Annál élénkebb, de Sh. sokkal mélyebb.

Szász Károly a kalmi odasz, mely részben az „Élet álom” czim felett merengést tartalmaz, maga szavalta el nagy hatással.

A hosszu emlékbeszéd folytán kifáradt közönség a folyó ügyeket türelmetlenül hallgatta végig. Legérdekesebb volt ezek közt Szász K. jelentése, hogy a „szegedi árvizkönyv” eddig 589 írt 20 kr. tiszta hasznót hozott s a nyomtatott ezer példányból még 186 füzött s 57 kötött példány maradt. A tiszta bevételt az árvizkárosultaknak többé adni nem szükséges s így szegedi kurturális czélra (színház vagy könyvtárlap) fordítják, a nagybányai Lendvay ünnepen e társulatot Ágai Adolt fogja képviselni.

A király levele.

Ő Felsége a király következő köszönő leiratot intézte Rezső trónörökös fogadtatásának alkalmából a miniszterelnökhöz:

Kedves Tiszta!

Fiam, a koronaörökös menyegzőjének fénynapjai, melyek örömdus megindulással tölték el atyai szívemet és egész Csáladomat, ugyszint a lelkesült őszinte szívvelenség, melyely gyermekeim legközelebb Bupesten fogadtattak, ujabban kedves indokul szolgálnak, hogy szeretett Magyarországom, s különösen a főváros hűségese lakóinak hálás elismerésemet nyilvánítsam.

A valódi szeretet és hagyományos hű ragaszkodás számtalan nyilvánulását, — testiletek, köszégek és egyesek buzgó szerencsesóvánatai, alkalmi ünnepélyek, játékony alapítványok és beces ajándékok tanúsítják: hogy a nemzet hazafini helyes érzülettel fogta fel e szövetség kétszeresen fontos nagy jelentőségét, — mert az isteni gondviselésbe vetett bizalommal erősen hiszem: hogy a megkötött szent frigy nemcsak Csáladomra nézve leend kiapadhatlan forrása az örömmek és boldogságnak, de a Házam és a monarchia népei között fennálló százados benső kapcsolat ujabbi örvendetes megszilárdítása által áldást és meglegedést fog szólni, a legtovább jövő időkig magyar koronám országainak is.

Megbecsülhetlenek Nekem, valamint a Királynénak és gyermekeinknek a szeretet és az öröklött hűség mindezen jelenségei, — ezekben találok atyai törekvéscim legkedvesebb jutalmát, s azért örömmel utasítom. Önt ez alkalommal is: birdese országszerető mindenütt és mindenlelek legbensőbb, legszíveslebb köszönetünket.

Kelt Bécsben, 1881. évi május hó 24-én.

Ferencz József, s. k.

Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből.

Árverések:

Medgyesi jé, Teisich Márton 1318 írt b. ingatlanai június 21-én. Sepsi Stán-György jé, Jakab Márton. 670 írt b. ingatlanai június 28-án. Brassói ktrvsz Nicolae Catána 5600 írt. b. ingatlanai június 25-én. Medgyesi jé, Schuller Georg 1257 írt b. ingatlanai június 28-án. Medgyesi jé, Kolozsi Miklós 640 írt b. ingatlanok június 1-sején. Medgyesi jé, Haner János 600 írt b. ingatlanai június 11-én. Dicső-Szt-Márton jé, Kirilla Péter 315 írt b. ingatlanai június 21-én. Dicső-Szt-Márton jé, Bogdan Nyela 556. írt b. ingatlanai június 13-án. Tordai tvszék. Mirksa Miron 402 írt b. ingatlanai június 21-én. Gyulafehérvári tvszk. Fiedler Ferencz 3888 írt b. ingatlanai június 4-én. K.-vásárhelyi trszk. Benkő Dánielnek hagyatéka 710 írt b. ingatlanai június 25-én.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. május 27.

— **Hivatalos lapból.** A vallás- és közoktatástygi m. kir. minister, Oia jós -Parkus györgy-állalvi állami felső iskolai tanítót állomán sán végleg megerősítette.

A nagyszébeni m. kir. pénzügyigazgatóságt Markus Péter adóhivatali gyakoronokot VI. oszt. adótitiszte nevezte ki.

Helyi hírek.

— **Nemzeti színház.** A téli színházban szerdán tartott ez idényben az utolsó előadás. Kis számú közönség hallgatta Offenbach operet-jét a „Franciaiák Milánóban” címűt. A szerelmes szabót Szombathelyi helyett Érczy az új tenorista énekelté igen kevés szerencsével. A modorosság úgy játékbán, mint éneklésben akkora hibája Érczy urnak, hogy létezhet-e elő-nyei nek érvényesítésében is gátolja. Bizonyos megszokott testmozgásai vannak. Énekközben szüntelen jár-ke, majd bősiesen előre lép, majd szerényen hátra vonul, kecses attitűdöket vesz fel, s egy percnyi szünetre sincs az izmainak. Egy-két magasabb hangját szorandirozza, s ezeknek kedvéért eljött a dallamot, melyet énekelnie kellene. Általában Érczy ur olyan tenorista volt eddig, a ki nem énekel csak játszott. Helyesebb erőmegosztással ő több sikerhez, mint több élvezethez juthatnánk. Pálmay ma is olyan kedves Stella volt mint máskor. Csupa tűz és élet játéka és éneke egyképen. Kiválóan is volt disponálva s sokat tapsoltak. A karok zavarosan s sok hibával énekeltek. — A nyári színházban tegnap kezdték meg az előadásokat a „Vereshaju”-val Sziklai Emiliával a czimsze-reppen.

— **Egyetemünk** ez ideig zártnappélyét nem, mint tervezve volt, a városi közgyűlési temben, hanem a Redoute nagy termében fogja vasárnap d. e. 10 órán kezdve megtartani. — **A m. kir. államvasutak** Kolozsvárt széklet tisztviselőinek társasköré szerdán, május 25-én, egy igen sikerült estélyt rendezett a pályaudvar helyiségében. Az estélyt az ottani tekepálya megnyitása előzte meg, mely 4 órától este 8-ig tartott; innen a közönség bevonult a pályaudvar helyiségébe, hol kezdetét vette a dal, zene és szavaltatból összeállított műsorozat előadása, mely a következő pontokból állott: 1. Marschner: „Mikor kell inni?” férfiak. 2. Gounod: Faustból. Duo hegedű- és zongorára. 3. Kücken: Magán férfi-négyes. 4. Szavata. 5. Kremsor: „Önémetalföldi népdal” férfiak. A férfiakat, valamint a magán férfié-négyest Hönig István vezette, ki e téren szak-képzet. Minden darabot megtapsoltak. A 2-ik szám alatti piéc hasonlókép igen jól sikerült, melyet Lasgainer R. főmérnök hegedűn, Köckert Gusztáv pedig zongorán játszott. Dícsérettel kell kiemelnünk még Goth Lajos forgalmi főnök szavaltatát, ki sok érzéssel és teljes hatással szavalt. A 3. és 4-ik szám között a pályaudvar előtt igen sikerült tűzijáték nyújtott élvezetet a közönség részére. Az egyes számok között a Molnár-féle népzenekekr játszott. A műsorozat be-vezetével megkezdődött a tánc, mely egész 3 óráig tartott. y. . . s.

— **Májálisok.** A református főiskola szerdai májálisát ez egyszer kivételesen nem tekintették jó szemmel az időjárását regulázó hatalmasságok. Évek óta híres arról a főiskola tavaszi mulatsága, hogy kismisegolt arra a napra, mégha olyan borusak valának is a kilátások. Ez egyszer kaptak aztán az áldásból bőbeség bővön. Az erdő fái között olyan áldatlan fel-verte szét a mulatságot, hogy a megdagadt vízvezető ereken az apróságokat űibe kellett át-hozgatni. A jó kedvet ugyan nem verte szét, mert az esőmosott fiatalság a monostori sörház-megzavart mulatságot, jövő kedden rendez meg egy májálisat a ref. főiskola ifjúsága a lövöldében. A másik májális az unitárius főiskola fiatalságáé volt tegnap a lövöldében, mely kitűnően sikerült. Az idő is kedvezett, meg a szerdai májálisról is sokan maradtak honn az esőért — s ez okok s az unitárius főiskola májálisainak régi jó híre akkora közönséget hozott össze a rözsálgatban, mekkorát nagy idő óta nem látott az a helyiség: A teremben természetesen nem fért meg a tánczólok. Hamarjában még egy cigány zenekart hozattak s a társaság két részbe osztra, fele-kinn táncolt a táncz-terén. A négyesekre mintegy 300 pár állott fel. A rendkívül vidám, fesztelen és kitűnő mulatságnak, csak a reggel vetett véget. A jövedelem, mint halljuk, a 600 forintot meghaladja.

— **Tornászati vizsgálatok.** A kolozsvári tanintézetek ifjúságának torna-vizsgálatja a következő sorrendben fognak megtartatni a torna-vívoda nyári helyiségében: Május 28-án (szombat) d. u. 5 órakor: az ev. ref. főtanoda ifjúságának. Május 29-én (vasárnap) d. u. 5 órakor: a rom. kath. főtanoda ifjúságának. Junius 16-án (arnapj) d. u. 5 órakor az unitárius főtanoda ifjúságának. Junius 19-én (vasárnap) d. u. 6 órakor a városi polg. iskola növendékeinek. Junius 25-én (szombat) d. u. 6 órakor a m. kir. állami tanítóképződenek. Kedvezőtlen idő esetében a téli tornahelyiségben fognak a vizsgálatok megtartatni. Melyre a t. szülők és neveléstűgy barátai tisztelettel meghívattak. Kolozsvárt, 1881, május 28-án. Nyárádi Lajos, tornatanár.

— **Időjárás.** Európában a nagy légnyomás (764—765) Oroszország nyugati részében a depressió (755—758) Magyarországon és a Balkán félszigeten van. Egy újabb depressió (755—758) Franciaország felől nyomul Közép-Európában. Többnyire északias méréseket szeleknél a felhőzet változó, csapadék kevés, a hőmér-

séklet nagyobbodott. Hazánkban kelet és nyugat között, változó inkább észak-keleties méréseket szelek mellett, a hőmérséklet általában főleg, a légnyomás pedig alább szállt. Az idő többnyire felhős borus, napossal váltakozó. Számos esők inkább az észak keleti nagyobb felén voltak. Részben zivataros, részben égiháború volt Beszterczen, Besztercebányán, Budapesten, Késmárkon, Orsován, Trencsénben, Ungváron és Selmeczbányán, itt jég esővel. Kilátás a jövőre. Hazánkban többnyire felhős borus, napossal váltakozó időt várhatni továbbra is esők s helyenkint zivatarral.

Hazai hírek.

— **A király és királyné** fogadtatása, kiket e hó 27-re várnak Budapestre, szintén impozánsnak ígérkezik. A fogadtatás a budapesti összes jótékonycélu nőegyletek küldötté-igileg lesznek képviselve Bohus Szűgyény Antónia vezetés alatt. Képviselve lesznek azonkívül majdnem mindazon testületek — a vidékieket kivéve — melyek a trónörökös és fiatal neje fogadtatása alkalmával jelen voltak. A fogadtatás egyezsúly sokkal nagyobb arányú és impozánsabb lesz, mint rendszeren lenni szokott.

— **Stefánia főhercegnő** természetes, naiv őszinte kedélyét alig jellemzi valami oly titudóklón, mint az, hogy a mint Andrássy Katica grófnővel összejött az udvari elfogadások után, arra kérte a grófnőt, hogy hallgassa meg, mit mondott ő a budapesti küldöttégnek? S aztán, hogy jól volt-e az magyarul kiejtve? — S aztán elmondta neki az egész beszédet szében. — De a grófnő sem tudott neki rá egyeb-vel válaszolni, mint könnyeivel. — A bucusvételkor Andrássy Gyula gróf azt mondá a trónörökösének: „bocsásson meg, hogy annyira megkínóztuk önt a tiszteléseinkkel!” — Mire a főhercegnő őszinte mosollyal válaszolá: „no ha ez megkínzás, akkor nagyon kellemes megkínzás volt.”

— **Rezső trónörökös** és ellenzéki hirlapjaink. Tudva van, hogy valahányszor a függetlenségi lapokban egy a trónörökösre vonatkozó kiméltelen cikk jelenik meg, azt azonnal sietnek azok a bizonyos urak, a kik szeretik, ha a trónörökös szíve a magyar nemzetől elidegenednek, vele megismertetni. Rezső főhercege itt mulatása alatt Andrássy Gyula grófot egészen bizalmas (szalon kabátos) beszélgetésre hívta meg magához s vele több óráig társalgott, mely idő alatt folytonosan a magyar nemzet jelleme, jelen sorsa és jövődjére fölött beszélgettek. Mindezekről a főhercege igen jól van értesülve. Ez alkalommal is ott heverték az asztalán a függetlenségi hirlapok, a mikre a trónörökös megjegyezte: „Az embernek jól és rosszat meg kell hallani a mit felőle mondanak, hanem ez utóbbiak a mi szeretettünk a magyar nemzet iránt egy cseppet sem zavarják meg.” Fejedelmi szó volt!

— **Attentatum Jókai ellen**, melyet maga következőleg beszél el a „Hon”-ban: „Ma korán reggel egy hosszú fekete szakállú férfiún jön be a szobámba, s fölül, hogy egy folyamodást egy társulat részéről közvetítek valamelyik miniszternél. Megígérem; — kezét szoritunk; — jó kemény keze van a látogatónak; — azzal átlépek a másik szobába, hogy a folyamodást a kijáró kabátom zsebébe dugjam. Abban a perczben egy hatalmas ütést kapok a fejem tarkójára hátulról, valami tompa eszköz-zel s egy erős kéz belekapaszkodik az otthon-kám átszorítójába oly vehementiával, hogy arról minden zsinór leszakad. — Én hirtelen vissza-fordulok az orvtámadás ellen, küzdelemre készen, de már akkor megtámadom a földön hevert; — a ruhatarató állvány volt, a mi felbil-lent a földalra rakott kabátok teréből. — Ha-nem kritikus egy pillanattal, annyit mon-dhatok!”

○ **Mészölyi művei.** Mily hatással van a magasabb helyekről jövő buzdítás a hazai művésztet, bizonyítja az, hogy a mióta Rezső trónörökös két tájképet Mészölyinek megvettette a maga számára azóta a kitűnő hazai művész a fő-rangu körök által valóssággal elhalmozott meg-rendelésekkel. Ma Andrássy Gyula grófnál mutatta be nagyszámu vázlatait. Kicsinyben fára festve (egész gyűjtemény) s azok közül legynek (Balatonvidéki tájkép) nagyban kivételre csak decemberbe vállalkozhatott. Ugyan ő tőle András-sy Gyula gróf egy kisebb képet szerzett meg. Két ükrös szénás székér, vigályos erdőkörnyezettel.

— **Hidalmáson** a női olvasókör javára május 22-én tartott zeneestélyen felléptek: mlts Barcsai Domokos, Szacsavay Sándor és Bölönyi László urak 5 frt, Bartha Miklós, mlgs Zsombori Lajos, Bánai Mihály és János urak 3 frt, a többi urak mind 1 frttal váltották meg a 60 kros jegyet. Összes jövedelem 49 forint, melyért köszönetét nyilvánítja a hidalmási „női olvasókör.”

— **A természet tudományi társulat** tegnap d. u. 5 órakor Szily Kálmán elnökele alatt szakállt tartott. Első sorban Heller Ágost tartott előadást a villámhárítóról és villámcsapásokról. Elmondva röviden a villámhárító keletkezését, szerkezetét és működését, különösképpen a tudós világban több oldalról felmerült azon kérdéssel foglalkozik: képes-e a villámhá-

ritó az épületet, melyen alkalmazva van, a villámcsapásoktól teljesen megvédeni? A lecsapásokat illetőleg Franciaországban, Svajczban és Ausztriában azt tapasztalták, hogy ezek az utóbbi időben aggasztó mérvben szaporodtak. Ennek okát előadó az épületeknél nagy mértekből használt vasszerkezetben, légszeer és víz-vezetési csövekben, magas kéményekben és szél-vitorláknak és végül az erdők kiirtásában találja. Minthogy pedig mindazon okok hazánkban is napról-napra mind jobban felmerülnek, indítvá-nyozta, hogy a társulat szolítsa fel tagjait, szíveskednének az általuk tapasztalt égiháborúk lefolyását, esetleg előfordult villámcsapásokról, továbbá a mennykősujiotta épületek esetleg le-vő villámhárítóról és annak állapotáról egy kül-lön e célra összeállítandó kérdéslajstrom ér-telmében jelentést tenni. Előadó hiszi, hogy ez után rövid idő alatt igen fontos adatokat nyer-het a társulat a villámhárító hatásának kimu-tatásához s a tudományos világunk is nagy szolgálatot tehet. Az indítvány a választmányhoz utasítván, az egyhangulag elfogadta s kivite-lével az elnökséget bízta meg. — Utána Hor-váth Géza mutatót meg egy érdekes rovarokozta hybridképződési esetet, végül Schuler Alajos mu-tatta be vizsgálódásainak újabb eredményét; a jég állítólagos melegítéséről.

— **Versenyuszás.** A „Magyar Athleti-kai-klub” július hó 10-én táv-versenyuszást ren-dez Vácziór Budapestre. A távolság 31-8 ki-lo-meter; czélpont: a budapesti lánchíd, indulás a vácsi gőzhajóállomástól jul 10-én déli 12 órakor. Versenyvezet a „M. A.-k.” tagjai kivül, Európa minden országának műkedvelő (Amateur) uszója, kivéve Nagy-Britanniát és Franciaországot, szak-emberek (Professionals) ki vannak zárva e ver-senyből. E versenyuszás a M. A. k. tagjaira nézve egyuttal bajnoki verseny. Díjak. Első díj a) Tiszteletdíj 100 osztr. aranyértékben a győző-nek. b) Állami aranyérem, ha győző a M. a. k. tagja vagy arany egyleti érem, ha győző nem tagja a klubnak. c) Ha győző a M. a. k. l. tagja, a „bajnoki jelöltséget” is kapja az első győ-zelemért (lásd külön bajnoki szabályok.) II. Díj ezüst egyleti érem s kisebb tiszteletdíj annak, ki második'nak beérkezik. Ki a táv háromgye-dét átúszza, szinte ezüstérmet kap. III. Díj a táv felének átúszásáért ezüst egyleti érem, IV. Díj. A táv negyedének átúszásáért bronz egyleti érem. A verseny megtartatik, ha csak egy ver-senyző indul is. Bejelentéseket e versenyuszásra a m. a. k. elnöksége a kitűzött zárnapiig fogad el. A versenyekről jelentkezőknél főkéllék, hogy műkedvelői (amateur dilettans) jelleggel bírjanak s ezt ki is tudják mutatni. — E végett a kül-földi amateur urak felkértenek, hogy valamely szövetséges, vagy konsultus, vagy ismert sport-lap szerkesztősege által ajánlattassanak, vagy egy ismert klub tagságát esetleg katonatiszti, egyete-mi, vagy önkéntesi, egyzóval amateurul minősé-güket kimutatni szíveskedjenek. Műkedvelő (amate-ur) az, a ki pénzidőért, vagy pedig szakember-rel nyilvánosan még nem versenyzett.” Nevezési zárnapi junius hó 30-án éjféli 12 órakor. Tét: öt drb. cs. kir. arany. Fuss, vagy fizess. A tét-tek összege a m. a. k. l. pénzártaé.

— **A honvédménház.** Hosszabb idő óta keserű harc foly a Budapesten levő hon-védegyletek közt a menedékház ügyében. Ne-hány éve, midőn az Ivánka-féle párt a központi választmányban megbukott s a honvédegyletek és menedékház élére Krivácsy, Novák Gusztáv s társai álltak, a bukott párt, különösen a pesti honvédegylet vádakkal álltak elő, melyek a me-nedékház vagyonekezelésére vonatkoznak. Miután a vád illetékes helyen emeltetett, a kormány vizsgálatot indított. A vizsgálat szigorú volt, annál inkább, mert a főváros is felirt a minisz-teriumhoz, hogy akadályozza meg azt, hogy öreg tehetetlen embereket kibányassanak az ut-czára, honnan a fővárosnak őket a szegény-házba kell — a szó betűszerinti értelmében — vitetni, minthogy járnai se képesek. A fővároshoz a belügyminiszteriumtól leírat érkezett, mely sze-rint a menházban történt szigorú vizsgálatok nem birtak semmi rendtelenséget vagy hiányt deríteni ki, s a vezetés jónak bizonyult. Az el-len, hogy egyes tagokat a menházból ki ne zár-janak, a miniszter nem tehet semmit, mert a pa-rancsnokságnak arra joga van; s a fővárosnak a kizárt tagok szegényházi eltartásából szármá-zó költséget sem térítheti meg a kormány.

— **Magyar diszruha Angliában.** A walesi hercegnék, ki tudvalevőleg négy dísz-magyar öltönyt vásárolt Budapesten, utánzója akadt. Kettőlt lord, az angol alsóház tagja, ki a trónörökös párt ittléte alatt a fővárosban idő-zött, tegnap Karácsonyi L. ruhakészítőnél, teljes magyar diszöltönyt vásárolt 2000 forintért. A diszöltönyt következő: buzavirág szín selyem nad-rág gazdag aranyzsinorizzattal, fehére ezüstbrokát attilla aranyzsinorokkal s aranyba foglalt koráll gombokkal, buzavirág kék bársonnyal, hasonló gombok és aranyzsinorizzattal, aranyárga csizmák aranyozott himzéssel, ezüstbrokát, s buzavirág kék bársonyból készült finom prémmel díszített kucsmá, ily prém van a mentén is. A kard és sarkantyú arany, korállal kirakva. Ugyanílyan a mente csatt is.

Vegyes hírek.

— **Napfogyatkozás.** Részleges napfo-gyatozás lesz f. hó 27-éről 28-ára virradó éj-

jelen; ennél fogva természetesen mi az egészről semmit sem láthatunk. A napfogyatkozás kezde-tét veszi 27-én esti 11 óra 40 perczkor a kínai birodalomban s véget ér 28-án 3 óra 11 perczkor reggel Észak Amerikában a Hudson-tengeröböl-ben. Látható lesz tehát ezen fogyatkozás: Orosz-szág északi vidékein Ázsiának északi és közép-ső részein, Amerikának északnyugati tájain és az északi földcsark vidékein.

— **Tüntetés gyászlobogókkal.** Bécs külvárosai a képviselőházban elfogadott iskolai évek leszállításáról szóló indítvány ellen, az is-kolákra kitűzött gyászlobogókkal tüntettek. Má-jus 25-én reggel az illető polgármestereknél rendőri közegek jelentek meg, s felhívták őket a lobogók azonnali levételére, mert illetékes helyen a polgármesterek ezen eljárását a parlament határozata elleni nyílt tüntetésnek tekintik. Ha-bár rossz kedvvel, a polgármesterek engedtek s a lobogók a délelőtt folyamán levétek.

KÖZGAZDASÁG.

Az **A n k o** élet- és járadék-biztosító társaságnál 1881 április hóban benyújtott össze-sen 460 bevallás 193,688 frt biztosítandó ösz-szeggel és pedig: 298 bevallás 581,359 frttal halálesetre, és 162 bevallás 312,329 frttal élet-esetre. — Kiállítva 298 kötvény 471,167 frt-tal halálesetre, és 177 kötvény 324,278 frttal életesetre; összesen tehát 475 kötvény 795,445 frttal. A havi bevétel volt 120,410 frt haláleseti díj és 114,601 frt betételekben, összesen 235,011 frt. Halálesetekért kifizetett 38,946 frt. — Ez évben benyújtott 2091 bevallás 4,297,059 frt-tal és kiállítatott 1935 kötvény: 3,746,899 frt-tal, ugyanezen időben bevételt 1,036,070 frt; halálesetekért pedig kifizetett: 191,303 frt. — A társaság működése kezdetől fogva halálese-tekért kifizetett 10,984,913 frtot, és azt 1871—1880-ik telülés társulási (Associáció) eredménye 15,702,990 frt volt.

Gazdasági tudósítás Háromszékről.

Háromszék, 1881. máj. 24. Szomorú időben írom e tudósítást. Három nap óta folytonosan esik az eső, s úgy neki van borulva az ég, hogy nem kiderülésre lehet reményünk, hanem felülünk kell, hogy ismét me-grohan az árvíz, s újabb pusztítást teszen dus természetnek indult réteinkben. Tíz nappal ezelőtt éppen a mostanihoz hasonló időjárásunk volt; három napon át esett az eső, 14-iken éjjel sa-kadatlanul esett, s 12-én roppant árvíz lett, mely alantabb álló helyeinket elborította, s ga-bonákban és fölvekben nagyon sok kárt tett. Az a sok víz, mely három négy napi folytonos esőzés után a hegyekről lejön, tengerre válik a lapályon, — a mint ezt szomorúan tapasztalók a mult héten Barátos, Czófalva, Bita körül. Nincsen is szabályos levezetése itt a víznek, — egyes községek saját érdekük szempontjából tesznek valamit néha, — de az nem sokat ér, — kiváratos volna, hogy általános intézke-dés történjék a minden évben jelentkező árvizek pusztításának eltávolítása végett.

A mostani tulságos esőzés egy más tekin-tetben is nagy aggodalommal tölt el mindnyá-junkat.

Ugyanis ősz gabonánk a téresebb helye-ken már is egészen megdőlték, s ha még föl nem dörül az idő, ily földek a gabona nagyon lehás lesz, a mi véghetetlen nagy kár itt, hol minden ember oly kevés birtokból kénytelen élni, s annak jó egészséges természetére reá van szorulva. — Az ily bajon is lehetne valamit se-gíteni azzal, hogy okzerűbben trágyáznának, s mélyebben szántanának, — de arra, hogy gaz-dáink az ilyen dolgokra rá jöjjenek, még sok idő kell.

Ősz gabonánk különben nagyon szépek, s ha ez az idő a léhasságot nem hozta volna, igen szép termésre lehetett volna kilátásunk. Tavasz vetéseinknek, különösen zabnak, árpának a kövér idő egészen javára van — azok s az árvíz által el nem borított fölvek örömben usz-nak. — Gyümölcstermés dús gazdag lesz minde-nütt, hol a hernyók azt le nem ették. Roppant szegénységnyi bizonyítvány nálunk még mindig a sok kopasz gyümölcs fa. Miért nem mozdul bár egyszer, szigorú erélyességgel olyan helyeken a közigazgatás büntető karja? hisz az valósságos bűn, hogy közönyösség, hanyagosság és restse-g miatt oly temérék áldása a jó földek, mult egy jó gyümölcstermés adna, teljesen elpusztuljon. Csak egyszer kellene, mindenkit, ki annak ide-jén a hernyófészkeket le nem takarította, jól meg büntessenek! — azon tulle takarítaná mindig.

Küzelebről megtekintettem a piacokat s azt veszem észre, hogy a marhát nem igen vá-sárolják. Talán tulságos árakat is szabnak a tulajdonosok, pl. középserű teheneikért 80, 90, 100 frtot, az mégis sok. Azt az ürvendetes ész-revételt tehettem a piacokról, hogy az ifjú mar-hát, borjakat vásárolják leginkább, mi arra mu-tat, hogy a marhanvelés naprenden van. Ne-künk ez is kell, hogy legyen főgondunk; mert pénz a folytonosan szaporodó szűkségeinkre csak marhatenyésztés által tudunk szerezni; s Háromszék bizonyosan akkor fog majd jobb lét-nek ürvendni, ha mesterséges takarmánytermo-léssel is sok marhát tenyészt s abból sok pénzt veszen be.

HETIVÁSA R.

— Kolozsvárt, 1881. május hó 26-án. — Ünnepnapra eső hetivásár Kolozsvárt álta-lános feloldulást és gyenge vásárt jelent. Áltá-lános a felfordulás, a mennyiben vásárosainknak a főtéren nem lévő szabad kirakódni: kiki ott titi fel sátorfáját a szomszédos utcákban, a hol helyet kap. Ilyenkor aztán a tájékozatlan ide-gen — ha venni valójá van, meg Pontiusól Pilátusig, míg reáakad a keresett sátorra. Vajjon nem volna-e már ideje Kolozsvárt árucsarno-koáról gondoskodni?

Gabonapiaczunkon a behozatal csekély, s a forgalom lanyha volt. A kukuricza ára emel-kedett, egyéb gabonametek áraiban kevés a változás. Meter mázsa szerint a következő árak irányadók: közpes buza 10 frt 50 kr., rozs 9 forint 30 kr., zab 6 frt, kukoricza 4 frt 80 kr. — 5 frt.

A sertéspiaczon — f. hó 24-én — közön-séges forgalom mellett eladott m. e. 85 darab sertés; a kövér drbja 36—48 frt, soványé 17—23 frt, malac 8—14 frt.

A barompiacra kevés szarvasmarha haj-tatott fel, eladott 168 drb; kőjs tehén 33 drb párja 140—180 forint, meddő 35 darab, párja 130—150 frt; 2 éves borjú 18 drb párja 75—90 frt, 1 éves 82 drb, párja 50—70 frt.

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Róma, május 27. A kabinet alkó-tása iránt Depretis folytatja az alkudo-zásokat, s közeli siker van kilátásban.

Pétervár, május 27. Milutin had-ügyér állítólag leköszönt állásáról. Meg-czáfólják a „Daily News” azon hírét, hogy a pétervári bankárok és kereske-dők liquidálni akarnának.

London, május 27. Most szerkesz-tőt, ki a czárgyilkosság alkalmából írott cikkekért fogatott perbe, az esküdtések vétkesnek nyilvánította.

Sofia, május 27. Hitrovo orosz di-plomatiai ügynök a megbízó levél át-nyújtásával a czárnak baráti érzelmeiről biztosítá a fejedelmet, ki ezt megköszönte.

Bukarest, május 27. Bauer altábor-nagynak, az erdélyi katonai parancsnok-nak, királyunk képviselőjének a román király koronázási ünnepélyén való jelen-létét monarchiánk és Románia közti jó viszony jelének tekintik.

Budapest, május 27. A főrendiházban felolvasottat a király közönsé kézirata a trón-örökös párt szíves fogadtatásáért. Kibírdottetik a kívándorlasi ügynökségekről szóló szentesített tör-vényezik. A holnapi ülésre kitűzötnék a végre-hajtási eljárásról szóló javaslati módosítások.

Páris, máj. 27. Jnnocenti ezredes hadosz-lopa Solalia előtt táboroz. 19-én éjjel fegyver-tűzés volt felkelőkkel.

Tunis, május 27. Breast tbk. hadoszlopa a rossz ivóvíz miatt Mannába visszatér.

Athen, május 27. Komunduros holnap fogadja el a görög-török egyezséget. 7 török zászlóalj Lavissából Szalonikbe küldetik.

London, május 27. A képviselőház elfo-gadta általánosságban az Agrarius törvényt.

Konstantinápoly, máj. 26. A „Pol. Corr.” jelentése szerint a szultán civilistájának kezelésében nagymérvű sikkasztásoknak jöttek nyomára. Veli Rıza párt külön gőzössel Syriá-ba küldetett, hogy Sergius és Pál orosz nagy-hercegek ünnepélyes fogadására megtegye az előkészületeket. A bir, hogy Mekkába arab tör-zsek nyomultak volna be s ott a lakosságot ki-rabolják, alaptalannak bitzonyult, mert csak a Mekka körüli falvakba nyomultak. Török csapa-tok után vannak a fenyegetett helységek felé, és a 90 éves Sherif a hegyekbe ment, hogy az ellenséges törzseket lecsillapítsa.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-törszén

1881. május. 25.

Magyar aranyjáradék	88.—
Magyar vasúti kölcsön	133 1/2
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	91 1/2
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	108 1/4
Magyar kel. va. államkötv., III. kibocsátás	96.—
Magyar földterhermentesítő kötvény	98 1/2
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	97 1/2
Temes-bánati földterhermentesítő kötvény	97 1/2
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	97.—
Erdélyi földterhermentesítő kötvény	97 1/2
Horvát-szalvau földterhermentesítő kötv.	—
Magyar szőlődezésa váltásági kötvény	95 3/2
Magyar nyermány-sorsjegy-kölcsön	117 1/4
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	—
Osztrák járadék papírban	78.15
Osztrák járadék ezüstben	781 1/4
Osztrák járadék aranyban	96 1/4
1860-ki osztrák államsorsjegyek	132 1/4
Osztrák-magyar bankrészevény	845.—
Magyar hitelbank-részevény	359 1/2
Osztrák hitelintézet-részevény	358.80
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	556.—
20 frankos arany	931.—
Német birodalmi márká	57.70
(Londoni) havi váltókért)	117.65
Magyar papír járadék	93-85

Felőlés szorított és kiadó-tulajdonos.

BEKÉSZ FÁROLY.

Hirdetmény.

Alolirt kir. törvényszék mint urbéri bíróság részéről közhírre tetetik, hogy orosz helysége határán levő közhelyek elkülönítése iránti ügyben az előmunkálatok kereszttülvitele végett határidőül, 1881. június hava 22-én délelőtti 9 órája tüzetik ki a helyszínére orosz helységébe, hová az összes érdekeltek jelen hirdetmény útján is oly figyelemztetéssel idéztetnek meg, hogy a hivatalos eljárás elmaradásuk esetében is meg fog történni.

A gyulafehérvári kir. tszék urbéri bíróságának 1881. május 9-én tartott üléséből.

A kir. törvényszék elnöke helyett

Kolumbán
t. jegyző.
(281)

László József

t. bír.

3—3

Sz. 3728—1881.

urb.

Hirdetmény.

Gabud község határán levő közhelyek elkülönítése ügyében, az előmunkálatok megkezdése és mérnök bevezetése és a képviselet rendezése végett tárgyalási határnapul az 1881. évi július hó 6-ik napja d. e. 9 órája tüzetik ki irt község előljárósága irodájában, melyre az összes érdekeltek oly hozzáadással idéztetnek, hogy meg nem jelenésük az eljárás folyamatát akadályozni nem fogja.

A gyulafehérvári kir. törvényszék urbéri bíróságától 1881. évi május hó 23-án.

Zsakó István,

eljáró bír.

(290) 1—3

BAK LAJOS

műasztalos

KOLOZSVÁRTT

gépekkel berendezett gyárában mindennemű

BUTOROKAT,

BOLTI és TEMPLOMI

berendezéseket.

építési asztalos munkákat

készít, s az építések alkalmából ajánlja gőzzel kiszáritott nagy mennyiségben

készletben levő

KOCZKAPADLÓIT.

Amerikai tölgy parquette egy □ öl 7 frt.

Koczkás parquette egy □ öl 12 frt.

Ugyan ő nála kaphatók kiszáritott tölgy, bükk, juhar, hárs, dió, köris s másnemű fák jutányos árban.

Megrendeléseket vidékre is a legnagyobb pontossággal teljesít. (240) 9—100

NYUJTSUNK KEZET A SZERENCSENEK!

400,000 márk

főnyereményre kedvező alkalmat nyújt az állam által helyben hagyott és biztosított legújabb nagymérvű sorsjáték

Ezen legújabb terv szerint berendezett sorsjáték azon előnnyel bír, hogy néhány hó alatt 7 huzás a 51,700 nyereménynek biztos kibuzása történik, melyek közt 400,000 márk főnyeremény. Azonkívül még a következő nyeremények vannak u. m.:

1 nyeremény	250,000 márk.	1 nyeremény	12,000 márk
1	150,000	24	10,000
1	100,000	5	8,000
1	75,000	54	5,000
1	50,000	105	3,000
2	40,000	263	2,000
3	30,000	631	1,000
1	25,000	873	500
2	20,000	1,050	300
12	15,000	28,860	138

A huzások tervszerint hivatalosan állapítatnak meg.

Az első és legközelebbi az államtól biztosított pénzsorsoláshoz való sorsjegyek ára:

1 eredeti egész sorsjegy	6 márk vagyis 3 1/2 o. ért. frt.
1 " fél " 3 " "	1 3/4 o. ért. frt.
1 " 1/4 " 1 1/2 " "	90 kr.

A megrendelések posta útján beküldendő összegekre a legnagyobb pontossággal teljesítetnek és az ország czimerével ellátott sorsjegyek az illetőknek beküldetnek.

A megrendelésekhez szakségtől czimlapokat mellékelve küldjük használat végett a játék tervével együtt díj nélkül, a melyben a nyeremények beosztása és osztályozása, valamint az illető befizetések láthatók, azonfölül a nyeremények jegyzéke minden huzásról az érdekelt feleknek haladéktalanul megküldetik.

A nyeremények kifizetése állambiztosítók mellett pontosan történik azonban a Magyarország minden nagyobb városában létező összeköttetéseknek fogva a felek kívánságára egyenesen kézhez fizetnek.

Gyűjtődéknél mindaddig különös szerencsének örvendtek, és már számtalanszor nagy nyereményeket fizetünk ki érdekelt feleinknek, u. m. : 250,000, 225,000, 150,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb.

A szilárd alapokra fektetett vállalatnál mindenütt bizva számíthatunk élénk részvételre, ennél fogva kérjük, hogy a megrendeléseket annál könnyebben teljesíthessük, azokat minél több mindenre pedig még folyó év május 31-ke előtt beküldeni sziveskedjenek

KAUFMANN & SIMON

bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. I. Az ezáltal bennünk helyezett bizalmat köszönettel vesszük s a midőn ezen új sorsolás kezdetével szíves részvételre felkérünk, továbbra is iparkodni el nem mulasztandjuk pontos és reelle szolgáltatunk által tisztelt érdekelteink teljes megelégedését kiérdemelni. (210) 6—6

Egy rettentő betegség,

melytől

SOK NÉPOSZTÁLY ZAKLATTATIK.

E betegség a gyomornak kisebb rendtelenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megáradja az egész testet, így a vesét, a májat, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorultá tesz, s csak a halál szabadt meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem érti, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baja van. Kérdés: Vane fájdalmam, étkezés után érzek-e nyomást és a lehelésnél szorongatást? Sőtét kedélyt vagyok-e, kisérve szédüléssel? Sárgás színezetleke-e a szemek? Nincs-e fűdve a fülkelésnél a nyelv, torok s a fogak vastag nyálkával, kisérve a szájrós izével? Érzek-e fájdalmat az oldalban, vagy a hátgerinczben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobbodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen van-e

színezve, ülepedéssel összekötte, mely az edényben rövid idő múlva megálszik? Étkezés után nincs-e összekötte az emésztés a has felfúvással, nem okoz-e szeleket és puffogatást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szivdobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egy ideig kinnózzák a beteget és igen súlyos betegség hírnökei. Ha a betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnek, száraz köhögést okoz, kisérve hánytatási kényszerrel. Később pizkos, barna színezett bört okoz, a lábak és kezek hideg verítékekkel borítvák. A mint a maj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumás fájdalmak jelentkeznek és a rendes gyógyítási mód hasznalannak mutatkozik ezen kiús betegség ellen. Igen fontos, hogy a betegség gyorsan és pontosan gyógyíttassék, mindjárt keletkezésekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő szervek egészséges helyzetbe való visszatérésére. A betegség „máj betegség”-nek nevezetik és a valódi legbiztosabb szer ellene a „Shaker-kivonat”, növény készület, mely Amerikában készült az Uj-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövében támadja meg és az egész szervezetről kiűzi.

RAKTÁRAK Kolozsvártt BIRÓ J. és SZÉKY MIKLÓS gyógyszer. Brassóban ifj. Steiner Frigyesnél és Kugler Edénél. N. Szebenben Aug. Teustch H. M. Vasárhelyt. Kiss Gyulánál. Tulajdonos: A. J. WHITE Frankfurt a/m. (217) 3—3

Ujonnan alapított látszerészeti intézet.

Budapest,

Dorottya-utca 5.

Budapest,

Dorottya-utca 5.

WALDSTEIN SIMON

cs. kir. udvari látszerész. Bécs, Kohlmarkt 5.

Budapest, Dorottya-utca 5. szám.

Színházi látszerek, minden magasságban és különféle foglaltványban, a legjobb achromatikai üvegekkel, 5 főtől 12-ig, 6 főtől 14-ig, 12 főtől 24-ig, 14 főtől 24-ig, 22 főtől 50-ig, 18 főtől 30-ig.

Szemüvegek, a legfinomabb csiszolt üveggel és szolid foglaltványban, 1 főtől 2-ig, 1.50—2 főtől, 2—3 főtől 50-ig, 3—5 főtől, 5—8 főtől, 8—15 főtől, 15—20 főtől, 20—25 főtől, 25—30 főtől, 30—35 főtől, 35—40 főtől, 40—45 főtől, 45—50 főtől, 50—55 főtől, 55—60 főtől, 60—65 főtől, 65—70 főtől, 70—75 főtől, 75—80 főtől, 80—85 főtől, 85—90 főtől, 90—95 főtől, 95—100 főtől.

Orrosi hőmérők, testmelegség meghatározására 3 főtől 50 krig.

Stareoszkopok 3 főtől 20 főtől. Ütemjelző csengővel vagy a nélkül. — Katonasz részére: Kettős csövek színház és tábori használatra, legújabb szerkezettel 6, 8, egész 12 főtől.

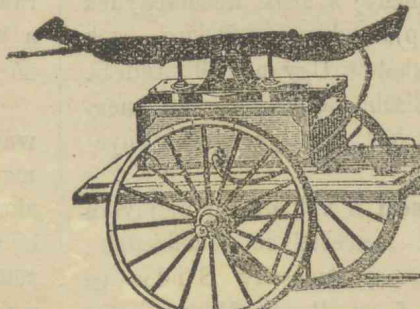
Távolszók, mikroszkopok, nagyítóüveg, olvasó-üvegek, valódi hegyi-kristály szemüvegek és lorgnettekben párja 5 frt.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban teljesítetnek. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A t. cz. közönség becses figyelmébe veendő, hogy jelenleg Kolozsvárott nem léteznek az én áruaktáram, kérek tehát megrendeléseket közvetlen Bécsba, Kohlmarkt, 5. sz. vagy Budapestre Dorottya-utca 5. sz. a. intézni. (262) 3—6

Minden eddigi világtárlaton és orsz. kiállításon a legnagyobb díjjakkal kitüntetve.

ELSŐ MAGYAR
Gép- és tűzoltószergyár,
harang
és
ércöntőde.

VALZER FERENCZ,

erdélyországi

FIÓKTELEPE

Kolozsvár

Belmonostor-utca 12. szám

KIS-HÁZ.

Hazánk legnagyobb, korszerűen berendezett gyára

HARANGOK, TŰZOLTÁSZATI és VIZMŰINTÉZETI GÉPEK

KÉSZÍTÉSÉRE,

a gyárral kapcsolatos vízműészeti osztály a jelenben egyedüli belföldi szivattyúgyárt képezi, melyben minden célnak megfelelő szivattyúk és szivattyús kútkák jótállás mellett készíttetnek. 45—*

Képes árlap kívánatra bérmentve megküldetik.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyekből érdem éremek, különböző kiállításról.

Hatminc éven át jónak bizonyult

Anatherin szájaviz

Dr. Pop J. G. től cs. k. udvari fogorvos Bécsben, 1. Bognersgasse 2.

Gyökéres gyógyszer mindennemű fogfájás ellen. Jónak bizonyult öblögető víz az idült torokbajoknál. 1 nagy palack 1 frt. 40 kr. 1 közép 1 frt. és 1 kicsi 50 kr.

Nő vényi fogpor rövid használat után fogakat vakító fehéreké teszi, anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonként 63 kr.

Anatherin fogpástája üvegszelencékben, 1 frt 22 arral, jónak bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogpástája a szájjüreg és a fogak ápolása és tentartára a legkifinomott szer darabja 35 kr.

Fog ólma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lynkas fogaknak önölmozására. Ára dobozonként 2 frt. 10 kr.

Nővény szappan a legkellemesebb s a legjobb szer az arczbőr szépítésére. Ára 30 kr.

A t. cz. közönség felkértek világosan Pop csász. k. udvari fogorvosféle készítményeket kéri, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel vannak ellátva, Raktárak vannak:

Kolozsvártt Wolff János, Dr. Hincz Gy. Bíró János, Valentini A. Széki Miklós gyógyszerészeknél, Dietrich Samuel, Csapó Sándor és Demeter József kereskedésében. Torda u. Trajajonits E. gyógyszerésznél és Török Albert kereskedésében. Tekébe Wagner F. gyógyszer. B. Hunyadon: Fay V. gyógyszer. Szamosújvárt: Placintár G. és fia gyógyszer. Szászrégenbe: Schaasor S. és Czoppelt F. gyógyszer. M. Laposon: Brenner O. Deésen: Roth P. gyógyszerészeknél. Beszterceán: Fleischer Rudolph és B. Zinec kereskedőknél. Gy. Szent-Miklósban Eranosz B. gyógyszer. Radnán: F. Daichent, Betlenben: Szentgyörgyi M. B. B. Prundon: Vachsmann A. Zilahon: Ungar G. és Weisz S. gyógyszerészeknél. Marosvásárhelyt: Huttlesz K. keresk. Binder K. Jenei K. gyógyszer. Lechnitz: Scheint F. gyógyszer. Gyergyó-Ditróba: Szatmári S. gyógyszerésznél. Sz. Udvarhelyt: Konecz A. gyógyszer. gyógyszerésznél, és Erdély összes gyógy és illatszertáiraiban. (268) 2—17